

EEN SOCIALER OVERBETUWE

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2022 - 2026

PvdA Overbetuwe

December 2021

Vooraf

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid Overbetuwe voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022. In dit verkiezingsprogramma leest u hoe de PvdA onze gemeente Overbetuwe socialer en toekomstbestendiger wil maken voor alle inwoners.

Eerder dit jaar werd ik bijzonder geraakt door een artikel in de Volkskrant. In dit artikel werd een voormalig stuurman geportretteerd, Jan van der Zouwen, die op 1 oktober 2021 honderd jaar werd. Toevallig is 1 oktober ook mijn geboortedag. Zie hier de eenvoudige verklaring van mijn interesse voor deze bijzondere man.

In het artikel werd een aantal vragen aan de stuurman gesteld.

‘Wanneer was u het gelukkigst?’ Na lang nadenken antwoordde hij: ‘Veel jongere mensen zullen op deze vraag antwoorden: mijn trouwdag. Ik heb altijd beweerd dat die dag niet de gelukkigste kan zijn. Liefdesgeluk moet groeien door alles wat je samen meemaakt. In december zijn Elly en ik 71 jaar getrouwd. Dat klinkt saai, maar als je het zo lang goed kunt hebben samen, is dat een gelukservaring.’

‘Wat vindt u het grootste onrecht?’ Zijn verpletterende antwoord was: ‘Dat er zó veel wetenschappelijke kennis en zó veel rijkdom is, maar dat die niet worden aangewend om de ongelijkheid in de wereld te verkleinen. In de plaats daarvan willen de mensen die het goed hebben meer, meer, meer.’

‘Wat maakt uw leven de moeite waard?’ Stuurman Jan van der Zouwen antwoordde: ‘Er zijn zo veel mensen bezig met de zin van het leven. Het gaat er niet om dat je aan het eind van je leven kunt zeggen: ik heb iets bijzonders gedaan, waarom zou je? We moeten naar mijn idee terug naar het besef dat we elementen zijn van de natuur. Ons vermogen tot nadenken en ontwikkeling brengt ons daar steeds verder vanaf. We zijn slaven geworden van de digitalisering, die het sociale verkeer ondermijnt. Het ontbreken van menselijke verbondenheid veroorzaakt een leeg gevoel.’

“Een socialer Overbetuwe” is het PvdA-motto voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. En hoe goed verwoordt de 100-jarige stuurman dit uitgangspunt. Doe iets aan de ongelijkheid in de wereld, voel je verbonden met de mensen om je heen, wees eerder tevreden en dan kom je misschien een beetje in de buurt bij het geluksgevoel van deze bijzondere man.

Er is veel ongelijkheid in Overbetuwe. Het gaat goed met veel inwoners, maar er zijn ook inwoners die maar net rond kunnen komen of het juist n t niet redden en onder de armoedegrens leven. Een betaalbare woning en energierekening, een fatsoenlijk salaris, een fijne baan, voor veel mensen zijn dit onzekerheden geworden en dat moet anders. Samen kunnen we dat!

De PvdA heeft in het landelijk verkiezingsprogramma laten zien hoe we samen door de coronacrisis heen kunnen komen. Met een herstelprogramma, dat gebaseerd is op investeren in plaats van bezuinigen, steun voor de getroffen sectoren en het oplossen van de coronaschulden van mensen, voorkomen we dat de meest kwetsbare mensen het zwaarst getroffen worden. En met werkgarantie kunnen mensen zich omscholen om elders werk te vinden, zonder dat zij direct hun inkomen verliezen.

Veel van deze zaken vergen landelijke maatregelen en wetgeving. Tegelijkertijd zijn er veel aspecten die je nu al lokaal kan regelen en oplossen. Juist nu is het belangrijk om vast te houden aan onze waarden van solidariteit, duurzaamheid en bestaanszekerheid. Dit verkiezingsprogramma staat vol met ideeën om tot een socialer Overbetuwe te komen. Samen kunnen we daar komen!

Met een strijdbare groet,
Elbert Elbers
Lijsttrekker PvdA Overbetuwe

KIES SOCIAAL, STEM PvdA!

Inhoud

Wonen in onze dorpen	4
Bestaanszekerheid	8
Een groen Overbetuwe met rode idealen.....	9
Overbetuwe gezond.....	12
Veiligheid.....	14
Gelijke kansen voor ieder kind.....	15
Sport en bewegen	16
Kunst en cultuur.....	17
Economie.....	18
Een open en eerlijke gemeente	19
Financiële verantwoording	21
De dorpen.....	22
Onze kandidaten.....	24

Wonen in onze dorpen

Woningen zijn geen handelswaar. Een plek om te wonen is een recht.

De PvdA Overbetuwe wil meer betaalbare huurwoningen en sociale koopwoningen bouwen. Dat is hard nodig, want Nederland en Overbetuwe zitten midden in een wooncrisis. Er is een flink tekort aan betaalbare koop- en huurhuizen. De bouwproductie voldoet niet aan de vraag. Wat wel wordt gebouwd, is vaak te duur. En de wachtlijst voor een sociale huurwoning in onze dorpen is onrustbarend opgelopen.

De PvdA wil dat de gemeente ingrijpt door de woningmarkt aan te pakken. We moeten volkshuisvesting weer voorop stellen. Zo voorkomen we dat de markt jongeren verdringt die willen beginnen aan een eigen zelfstandig leven. Ook ouderen moeten een aangepaste woning kunnen krijgen in het dorp waar zij zijn geworteld.

Daarom bouwen we sociale huurwoningen (tot 752 euro per maand) en middenhuurwoningen (752 tot 1.050 euro per maand), maar experimenteren we ook met sociale koopwoningen (tot 250.000 euro). Bestaande woningen maken we weer betaalbaar door de huursector te reguleren en de bewoningsplicht, waardoor een koper de gekochte woning zelf moet gaan bewonen.

We grijpen de energietransitie aan om slechte woningen te verbeteren. Zo bouwen we aan onze dorpen waardoor alle inkomensgroepen een huis kunnen vinden in een groene buurt. Met woningen die niet meer gebouwd worden voor de hoogste bidder, maar voor de mensen die het dorp draaiende houden. De PvdA staat voor een daadkrachtige gemeente die bepaalt voor welke doelgroepen wordt gebouwd.

Onze plannen:

Heldere eisen om nieuwbouw te versnellen

De PvdA Overbetuwe wil aan het begin van de raadsperiode heldere eisen stellen aan nieuwbouw. Deze eisen blijven gelijk in de vier jaar daarna zodat bouwers weten waar ze aan toe zijn. We eisen dat 40% van de nieuwbouw sociale huur is, 40% in het middensegment valt en laten 20% over voor vrije sector koop en huur. Bovendien eisen we dat woningen energiezuinig zijn en worden gebouwd met duurzame en herbruikbare materialen. Wanneer voor iedereen dezelfde regels gelden, hoeft niet meer eindeloos onderhandeld te worden om nieuwbouw van de grond te krijgen.

Nieuwbouw: 40% sociale huur

Er moeten meer sociale huurwoningen komen. Geen kleine hokken, maar volwaardige woningen. De PvdA vindt dat 40% van de nieuwbouw sociale huur moet zijn. We juichen de bouw van kleinere jongerenwoningen toe, maar eisen dat er dan meer sociale huurwoningen worden gebouwd. De PvdA ziet wooncorporaties als betrouwbare partners in het oplossen van de wooncrisis. Daarom moet de gemeente, bij voorkeur, aan hen de grond voor sociale huurwoningen uitgeven.

Nieuwbouw: 40% middensegment

De PvdA wil in ieder bouwproject 40% van de nieuwbouw reserveren voor mensen met een middeninkomen. We bouwen woningen met een huur tussen 752 en 1.050 euro. We leggen in de voorwaarden vast dat middenhuurwoningen zo lang mogelijk in dat prijssegment blijven vallen. Wooncorporaties krijgen voorrang bij de gronduitgifte wanneer zij ook middenhuurwoningen bouwen. In samenwerkingsafspraken met corporaties, institutionele beleggers en ontwikkelaars spreken we af dat de gemiddelde huurprijs van de woningen in het middensegment 900 euro per maand moet zijn.

Nieuwbouw: experimenteren met sociale koop

De PvdA wil sociale koopwoningen introduceren in Overbetuwe. Sociale koopwoningen hebben een prijs tot 250.000 euro en zijn bestemd voor huishoudens met een inkomen tot 1,5x modaal. Een nieuwe stichting regelt de toewijzing en koopt de woning terug voor de betaalde prijs plus de inflatie wanneer de bewoner verhuist. Zo hoef je met een middeninkomen niet meer levenslang je halve inkomen af te staan aan een huisbaas, maar kun je sparen door je hypotheek af te lossen. De overwaarde cashen is er niet bij,

omdat we de woning betaalbaar willen houden voor de volgende generatie. De PvdA staat voor eerlijk en rechtmatig omgaan met publiek geld: we subsidiëren geen individuen, maar bouwen aan een nieuwe vorm van volkshuisvesting.

Focus op woningen voor jongeren

We reserveren 10% van de nieuwbouwwoningen voor jongeren onder de 30 jaar. Te veel jongeren in onze dorpen van Overbetuwe wonen noodgedwongen lang in bij hun familie, soms zelfs met kinderen. Nieuwbouw moet hen helpen om op eigen benen te gaan staan.

Focus op seniorenwoningen in de dorpen

De PvdA wil geclusterde seniorenwoningen bouwen in elk dorp. Veel ouderen zouden graag verhuizen naar een gelijkvloerse woning met een lift, eigen buitenruimte en burens die naar elkaar omkijken. Deze woningen zijn in de meeste dorpen niet beschikbaar of onbetaalbaar. We maken doorstroming mogelijk: senioren uit de buurt krijgen voorrang bij het huren of kopen van deze woningen in het sociale segment, als zij in ruil daarvoor een grote corporatiewoning achterlaten of hun grote koopwoning verkopen aan het fonds voor sociale koopwoningen.

Steun wooncoöperaties

Een wooncoöperatie is een vorm van collectief eigendom en gezamenlijk beheer. De gemeente moet deze groepen van collectieve inkoop en samenleven steunen als zij duurzame en betaalbare woningen neer willen zetten. Wooncoöperaties stellen mensen namelijk in staat om ook met een middeninkomen hun Overbetuwse woondroom te realiseren. We versimpelen procedures en zorgen dat de gemeente garant staat bij externe financiers. We willen voorkomen dat de gronduitgifte aan deze vorm van collectief eigendom ten koste gaat van bouwlocaties voor sociale huur.

Bestaande huizen weer toegankelijk en betaalbaar

Het betaalbaar maken van bestaande huizen is de belangrijkste oplossing voor de wooncrisis. Zelfs als we hard gaan bouwen, groeit het aantal woningen namelijk onvoldoende. Woningen moeten betaalbaar blijven voor nieuwe bewoners. De laatste jaren is het omgekeerde gebeurd. Het kabinet heeft de wooncorporaties met de verhuurderheffing afgeknepen en geweigerd om de huurprijzen te reguleren. Bovendien is de laatste tien jaar de particuliere huursector spectaculair gegroeid en onbetaalbaar geworden.

De gemeente moet ingrijpen om te voorkomen dat er nog minder woningen overblijven voor inwoners van Overbetuwe met een normaal inkomen. Huizen zijn om in te wonen, niet om mee te speculeren.

Zelfbewoningsplicht voor alle woningen

De PvdA Overbetuwe wil een zelfbewoningsplicht voor nieuwbouw en bestaande woningen. Wij vinden deze maatregel nodig om speculatie met woningen te voorkomen. Hiermee voorkomen we dat koopwoningen worden verhuurd of worden doorverkocht voor de maximale winst.

Woonlastenakkoord

Huishoudens met een inkomen net boven het bestaansminimum hebben weinig te besteden en mogen niet verder de armoede ingezogen worden door hun woonlasten. De PvdA Overbetuwe wil dat de gemeente een Woonlastenakkoord sluit met de wooncorporaties, waarbij zij de huur voor deze huishoudens verlagen tot de huurtoeslaggrens. De PvdA wil dat alle huishoudens met een inkomen tot 130% van het bestaansminimum deze regeling kunnen gebruiken.

Een thuis voor statushouders

Vluchtelingen zijn welkom in Overbetuwe. Daarom nemen we onze verantwoordelijkheid en wijzen we woningen toe aan statushouders. Daarnaast vinden we dat ook asielzoekers die geen verblijfsvergunning hebben gekregen, een opvang verdienen waar zij kunnen werken aan hun toekomst, waar die dan ook is.

Versoepelen kostendelersnorm

Wanneer twee bijstandsgerechtigden bij elkaar intrekken, gaat dit volgens de kostendelersnorm ten koste van beide uitkeringen. Dit leidt tot veel ongemak en levert een perverse prikkel op om twee woningen aan te houden. Deze landelijke regeling moet daarom zo snel mogelijk worden afgeschaft, maar totdat Den Haag dat doet willen we zoveel mogelijk uitzonderingen toestaan en meedoen aan experimenten die de norm versoepelen. Zo stelt Divosa voor om de kostendelersnorm alleen toe te passen op de nieuwe medebewoner en niet op de oorspronkelijke hoofdbewoner. Daarnaast zou de norm pas ingaan vanaf 27 jaar, zodat ouders niet gedwongen hun kinderen uit huis moeten zetten.

Betaalbaar verduurzamingsaanbod

Alle eigenaren van woningen met een energielabel lager dan B moeten een verduurzamingsaanbod van de gemeente krijgen om de CO₂-uitstoot van de woning met 80% te verminderen. Investerings in isolatie en (drie)dubbel glas verdienen zich op de lange termijn terug in een lagere energierekening. Ze zijn bovendien hard nodig voor meer comfort. Maar de meeste woningeigenaren hebben niet zomaar tienduizenden euro's beschikbaar. Door collectieve inkoop van kozijnen, isolatiemateriaal en zonnepanelen wordt woningverbetering veel goedkoper. Deelnemers kunnen kiezen om de kosten pas terug te betalen wanneer ze de woning weer verkopen, in termijnen terug te betalen of de investering terug te betalen met de opbrengst van zonnepanelen.

Met subsidies voor het verduurzamen van woningen zorgen we ervoor dat al onze inwoners en niet alleen die met hoge inkomens de overgang naar duurzame energie en energiezuinige woningen kunnen maken.

Doelgroepenverordening

We hanteren het instrument van 'de doelgroepenverordening'. Hierin leggen we vast hoe lang de sociale en middeldure huurwoningen behouden blijven als sociale en middeldure huurwoningen. Wij stellen deze instandhoudingstermijn op minimaal 25 jaar, zodat deze woningen voor langere tijd betaalbaar blijven.

We voorkomen dat koopwoningen na een korte periode tegen de hoofdprijs verkocht worden (maximale winstrealisatie). Woningen, die eerder verkocht zijn door een woningbouwcorporatie, moeten door de bewoners tegen een vastgesteld bedrag terug worden verkocht aan de woningcorporatie. Hierbij maken we gebruik van bestaande instrumenten als koopgarant en/of maatschappelijk gebonden eigendom.

In de doelgroepenverordening leggen we ook vast voor welke inkomensgroepen de sociale koopwoningen bedoeld zijn. Zo voorkomen we dat hoge inkomens de woningen kopen en de starters en middeninkomens alsnog geen woning kunnen kopen.

Doorstroom

Om de doorstroom van een- en tweepersoonshuishoudens uit eengezinswoningen te bevorderen krijgt deze groep voorrang bij de toewijzing van sociale huur en/of nieuwe middeldure appartementen. Met de projectontwikkelaar maken we de afspraak dat nieuw opgeleverde appartementen een maand openstaan voor mensen die een grote woning willen verlaten.

We vinden het onverteerbaar, dat vermogende mensen, die zelf een woning bezitten en tegen hoge huur verhuren, in een sociale huurwoning wonen en deze bezet houden. Daarom willen we dat wooncorporaties bij de toewijzing niet alleen naar inkomens mogen kijken, maar ook naar de inkomsten uit bezit. Onze gemeente maakt zich hard voor de wetswijziging die hiervoor nodig is.

Prestatieafspraken

In de prestatieafspraken maken we met wooncorporaties afspraken over de verduurzaming van de bestaande woningen (aantallen, termijnen en niveaus).

Gemeente weer aan zet

We versterken de gemeentelijke organisatie om meer woningen te kunnen bouwen.

Die nieuwe capaciteit wordt ingezet om betaalbaarheid van nieuwbouw te garanderen. Door middel van actief grondbeleid, verordeningen en heldere contracten met bouwers kan de gemeente regie voeren over de woningtypen in de nieuwbouw en de verkoopprijs van nieuwbouwwoningen.

Speculatie (kopen en na korte tijd weer verkopen om te profiteren van de stijgende grondprijzen) gaan we tegen door ontwikkelrechten te laten vervallen als er niet binnen achttien maanden wordt gebouwd.

Voorzieningen in en bereikbaarheid van de dorpen

In onze Overbetuwse dorpen wonen veel ouderen en mensen die zorg nodig hebben. Juist in de dorpen dreigen voorzieningen te sluiten en staat de bereikbaarheid door het verdwijnen van het openbaar vervoer onder druk. De PvdA zet alles op alles om de centrale ontmoetingsplekken in stand te houden, hoe moeilijk dat ook is. Zo voorkomen we dat de sociaal-maatschappelijke infrastructuur verder verschaalt.

Bestaanszekerheid

Iedereen verdient goed, betekenisvol werk en een rechtvaardig inkomen. Werk is meer dan alleen een inkomen. Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en tot deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen.

Aandacht is net als solidariteit en naast de mensen staan belangrijk. Mensen zijn in de regel niet uit vrije wil aangewezen op de bijstand. Vaak is het een gevolg van pech en belangrijke levensgebeurtenissen. Juist daarom is aandacht voor bijstandsgerechtigden belangrijk. Het kan niet meer zo zijn, dat mensen die een uitkering ontvangen, jarenlang niets horen van de gemeente. Als overheid moet je handelen vanuit vertrouwen en die vertrouwensrelatie moet je opbouwen.

Onze plannen

Eén loket

De PvdA wil in Overbetuwe één loket voor werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden. Het UWV zit ook achter dit loket. Het is absurd dat je, als je werkloos wordt, met verschillende loketten en diensten te maken hebt. Wie lang genoeg gewerkt heeft, komt bij het UWV terecht. Terwijl de mensen die korter hebben gewerkt bij de gemeente geholpen worden. Deze rare situatie heffen we op. Zo voorkomen we dat mensen ongemerkt van WW naar de bijstand glijden. Jaren ging er vooral veel aandacht naar mensen die goed bemiddelbaar waren op de arbeidsmarkt. Dat ging ten koste van de Overbetuwenaren met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Die worden nu beter geholpen, maar dit kan echt nog veel beter. Iedereen heeft recht op werk en op hulp om aan het werk te komen.

Lokaal Ontwikkelbedrijf

Wij kiezen voor een lokaal Ontwikkelbedrijf waar mensen met een (tijdelijke) arbeidsbeperking of een afstand tot de arbeidsmarkt een baan vinden. Het gaat daarbij om passend en duurzaam werk met de mogelijkheid voor mensen om zich te ontwikkelen. Het lokale Sociale Ontwikkelbedrijf is een springplank naar werk in het bedrijfsleven, maar ook een vangnet voor als dat even niet lukt.

Basisbanen

Wij creëren basisbanen in de publieke sector. De basisbaan is een volwaardige baan met een fatsoenlijk salaris, waarmee mensen die nu nog ongewild langs de kant staan aan de slag kunnen, bijvoorbeeld als wijkhulp of als ondersteuner bij een sportvereniging.

Kostendelersnorm

De PvdA Overbetuwe vindt dat de kostendelersnorm moet worden geschrapt en we zullen dat als gemeente via de VNG actief richting Rijksoverheid aangeven.

Stageplekken

Het niet kunnen vinden van een stage mag geen reden zijn voor het niet voltooien van een opleiding. Een grotere kans op een stageplek regelen we met vijf oplossingen: (1) investeren in stage-makelaars, (2) vanuit de gemeente meer stages aanbieden, (3) investeren in vaardigheden en empowerment van studenten, (4) inzetten op meer publiek-private samenwerkingen waarvan stages onderdeel zijn en (5) stagediscriminatie tegengaan. We vinden dat stageplekken er zijn om leerlingen te laten leren. Stagiaires zijn geen goedkope arbeidskrachten.

Een groen Overbetuwe met rode idealen

De PvdA wil groene dorpen en een duurzaam Overbetuwe, voor de huidige en de volgende generaties. We hebben niet de luxe om te wachten, we moeten hier nu gezamenlijk onze schouders onder zetten en overgaan tot actie.

De PvdA wil voorkomen dat mensen met een laag inkomen de hoogste rekening betalen. Verduurzaming is essentieel en als het voor mensen met een kleine portemonnee onbetaalbaar wordt, moet de overheid bijspringen. Daar gaan we werk van maken: groen moet je rood doen!

Overbetuwe is vooruitstrevend op het gebied van duurzaamheid

In lijn met internationale klimaatafspraken wil de PvdA dat Overbetuwe in 2030 55% minder CO₂-uitstoot dan in 1990. We zien duurzaamheid als banenmotor en als aanjager van vernieuwing, waardoor we comfortabeler kunnen leven. Daar hoort bij dat we onze gemeente beter bestand maken tegen hitte en zware regenbuien. Een duurzame gemeente vergt flinke investeringen in woningisolatie, warmtenetten, zonnepanelen, duurzame energieopwekking, circulaire economie en openbaar groen. Door daken, gevels en straten te gebruiken, kunnen we ook in onze dorpen ruimte maken voor verduurzaming. Door nu keuzes te maken zijn we solidair met toekomstige generaties.

Zeggenschap voor inwoners

Door als gemeente te investeren in die energie, krijgen we zeggenschap. We zorgen dat die zeggenschap ook terecht komt bij inwoners van de dorpen. Inwoners krijgen inspraak in hoe duurzame energievoorziening in hun dorp wordt ingericht.

De PvdA Overbetuwe wil dat onze gemeente investeert in collectieve oplossingen zoals warmtenetten. Daarnaast is het belangrijk om te investeren in duurzame technologieën zoals zonnepanelen, gebruik van restwarmte, collectieve warmtepompen, duurzaam gas en het halen van warmte oppervlaktewater en de aarde. Zo houden we de energierekening laag en beheersbaar.

Onze plannen

Ons dak als energiecentrale

Er kunnen nog veel meer daken gebruikt worden voor het opwekken van groene stroom. De PvdA Overbetuwe wil eigenaren van grote daken stimuleren om zonnepanelen te plaatsen. De gemeente plaatst op alle daken van gemeentelijke gebouwen zonnepanelen om in haar eigen stroomverbruik én het stroomverbruik van de buurt te voorzien. De gemeente nodigt buurt-energiecoöperaties uit om in zonnepanelen te investeren.

Windmolens zijn belangrijk voor onze ambitie in duurzaamheid

We moeten zo veel mogelijk duurzame energie opwekken. Windmolens zijn complementair aan zonnepanelen, omdat het vaak waait als de zon niet schijnt. In lijn met de recente uitspraak van de Raad van State en met de in de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten wordt, per locatie, een zorgvuldige belangenafweging gemaakt en scherp gekeken naar onder andere de geluidsnormen. Daarbij houden we de effecten op gezondheid, welzijn en milieu in gedachten. Wanneer er molens geplaatst worden, moeten bewoners de mogelijkheid krijgen om mee te delen in de opbrengsten.

Zoeklocaties voor windmolens vinden we bij voorkeur langs wegen (A15 en A50) en niet in de natuur of vlakbij onze dorpen.

Geïmporteerde biomassa

Het gebruik van fossiele bronnen voor het opwekken van energie vinden we onwenselijk.

Over geïmporteerde biomassa zijn we duidelijk: wij willen dit niet. Een verstandig regionaal afval- en energiebeleid, ook rondom biomassa, verdient extra aandacht.

Omruil witgoed

We voeren een omruilmogelijkheid voor witgoed in voor inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Via de gemeente kun je dan je oude energieslurende apparatuur voor energiezuinige varianten vervangen.

Meer groen in de dorpen

Iedereen geniet van groen in de dorpen. Een groene leefomgeving heeft een positief effect op ons gemoed en onze gezondheid. Daarnaast voorkomt groen dat straten overstromen bij hevige regenval en houdt het onze dorpen koeler in de zomer. Groen maakt de dorpen klimaatbestendiger.

We willen natuurgebieden toegankelijk en uitnodigend maken. Omdat iedereen op een andere manier geniet van groen, willen we deze plekken voor verschillende doeleinden inrichten. Van groen voor ontspanning en ontmoeting tot ruimte voor sport en spel.

Groene buurtbudgetten

Naast de gemeente die in de eerste plaats verantwoordelijk is voor groene dorpen, krijgen inwoners ook meer te zeggen. Daarom wil de PvdA meer inzetten op groene dorpsbudgetten.

Kleine stukjes groen zijn zowel een bron van plezier voor inwoners, als essentieel voor afkoeling, waterafvoer en leefbaarheid van de dorpen. De PvdA breidt de mogelijkheden voor dergelijke kleine stukjes groen uit, zeker als hieraan initiatieven van bewoners ten grondslag liggen. Tegels vervangen door groen zorgt dat water beter wordt opgenomen, waardoor het riool minder wordt belast.

Meer bomen in de dorpen

We willen meer bomen in de dorpen. Bomen zorgen naast verfraaiing van het straatbeeld namelijk ook voor verkoeling. Als ergens een boom wordt weggehaald, moet er op korte termijn minimaal een boom in dezelfde buurt bijgeplant worden.

Sterkste schouders de zwaarste lasten

Wanneer door investeringen voor groen of duurzaamheid de lasten voor inwoners omhoog gaan, vangen we dit inkomensafhankelijk op. We verrekenen dit met de WOZ-waarde van woningen, zodat ook hier de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Warmteschappen oprichten

De gemeente faciliteert de oprichting van 'warmteschappen': kleine coöperatieve warmtevoorzieningen in handen van de bewoners en vastgoedeigenaren in de buurt. De warmtevoorziening wordt aangepast aan het type woning. Sommige woningen zijn nog slecht geïsoleerd. Dan is het duur en inefficiënt om direct van het gas af te gaan. In zulke gevallen wordt een buurt-CV geplaatst, zodat eigenaren de tijd krijgen om te isoleren. Daarna hoeft de buurt pas volledig van het gas af.

Circulaire economie

We willen in onze gemeente naar een circulaire economie, waar al het afval en grondstoffen hergebruikt wordt. Daarom scheiden onze inwoners papier, groente- fruit- en tuinafval (gft), plastic, metaal en drinkkarton (pmd) en restafval.

Duurzame mobiliteit

De PvdA wil meer laadpalen en mogelijkheden voor de inwoners om duurzame mobiliteit te stimuleren. Betere en veilige fietsroutes zodat meer mensen op een elektrische fiets naar hun werk gaan en de auto laten staan is ook één van onze prioriteiten.

Circulaire Milieustraat

Onze inwoners scheiden hun afval. Het restafval moeten zij kunnen inleveren op een toekomstbestendige en circulaire milieustraat. De PvdA wil dat de gemeenteraad vooraf duidelijke voorwaarden definieert. Enkele aspecten vindt de PvdA enorm belangrijk voor een circulaire milieustraat: duurzaamheid, financiën (betaalbaarheid), inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, samenwerking met een andere gemeente en serviceverlening aan onze inwoners.

Zo moet de milieustraat ruimere openingstijden kennen, eventueel op avonden en op zondag. Op de locatie moeten voldoende medewerkers aanwezig zijn om de inwoners te kunnen helpen bij het storten van hun afval, de wachttijden moeten beperkt zijn en het afrekenen moet gemakkelijk en betrouwbaar zijn. Bij de circulaire milieustraat denkt de PvdA ook aan functies als een kringloopwinkel, demontage, een ambachtscentrum en een ruimte voor educatie.

Het meten van impact

Er komt een register van alle duurzame initiatieven in de gemeente: Nieuw Overbetuws Klimaat. Hieraan worden alle gemeentelijke klimaatmaatregelen toegevoegd. Via een digitale meter laten we zien hoe we samen toegroeien naar de 55% CO2-besparing.

Overbetuwe Gezond

Gezondheid is meer dan de af- of aanwezigheid van ziekte. Het is het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Gezondheidsverschillen worden veroorzaakt door verschillen in sociaal-economische positie, zoals slechte huisvesting, werkloosheid of andere achterstanden. Mensen uit de laagste inkomensgroep leven gemiddeld zes jaar korter dan mensen met hogere inkomens. Bovendien zijn zij in de laatste vijftien jaar van hun leven vaak ongezonder. Daarnaast is de toegang tot zorg en ondersteuning ook ongelijk verdeeld. De coronacrisis heeft deze kloof alleen maar vergroot. Deze gezondheidsverschillen accepteert de PvdA niet.

Ondertussen werken de mensen in de zorg keihard. Daarbij zijn ze soms meer tijd kwijt aan de administratie en verantwoording dan ze aan hun cliënten besteden. Ook in de Wmo en de jeugdzorg is het marktdenken doorgeschoten en zijn er teveel aanbieders om uit te kunnen kiezen.¹

Dat kan en moet anders! Wij beperken de marktwerking, en gaan uit van vertrouwen in de zorg- en welzijnsprofessionals. Wij zien er lokaal op toe dat wij met zorgaanbieders werken die niet gaan voor winstmaximalisatie, maar voor goede zorg.

Niet de markt, maar de mens staat centraal. Daarom praten we ook niet over stelselwijzigingen, maar over hoe we de zorg zo goed mogelijk kunnen organiseren in onze gemeente. Dit doen we zo:

- Als collectieve hulp zijn er de Sociale Teams Overbetuwe. Deze teams zijn dichtbij de mensen in de dorpen georganiseerd en bieden hulp en ondersteuning aan inwoners.
- Voor individuele hulp hebben we voorzieningen die aansluiten bij een specifieke vraag of behoefte van een persoon of gezin.

Onze plannen

Zorg dichtbij

Zorg moet beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn. De menselijke maat is daarbij belangrijk. We denken niet vanuit het stelsel, maar vanuit wat iemand nodig heeft.

Het moet voor elke inwoner onmiddellijk duidelijk zijn, waar je met je zorgvraag terecht kunt. Daarom organiseren we de toegang zo eenvoudig en dichtbij mogelijk. Als gezinnen zorg nodig hebben, is het belangrijk dat het gezin perspectief krijgt om uiteindelijk zichzelf weer te kunnen redden.

De overheid kan niet alleen voor zorg en welzijn zorgen. Daarbij zijn andere partners nodig: het dorpshuis, dorps- en buurtverenigingen, de school, de bibliotheek, de sportverenigingen. Partners waarmee je de sociale netwerken in de dorpen kan versterken.

Ziekenhuis van de toekomst

Rijnstate bouwt 'een ziekenhuis van de toekomst' in Elst. De werkzaamheden op het terrein naast het station zijn gestart in juni 2021. Volgens planning opent Rijnstate in het eerste kwartaal van 2023 de deuren van het nieuwe pand. De ziekenhuisvoorziening in Elst biedt ruimte aan verschillende specialismen voor poliklinische zorg en dagbehandeling. Ook een functieafdeling en diagnostiek krijgen een plek. De PvdA is blij met deze nieuwe maatschappelijke invulling en functie van de stationsomgeving. En de PvdA wil graag dat de ziekenhuisvoorziening voor verbinding zorgt door plaats te bieden aan ontmoeting en sociale activiteiten, zoals bijvoorbeeld een 'Huiskamer'.

¹ Te veel aanbieders leidt tot ongewenste effecten. Elke aanbieder zelf is ook op zoek naar voldoende vraag en creëert daarmee zelf ook vraag. Daarnaast ontstaat er onder de aanbieders concurrentie op het typecliënt. Omdat bij de cliënten met complexe problemen het verdienmodel kleiner is, zijn aanbieders huiverig voor deze groep die vaak steeds meer en duurdere zorg nodig hebben. Dat dit ongewenst is spreekt voor zich.

Investeren in een gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl voorkomt vaker zware gezondheidsproblemen – dat is door de pandemie opnieuw duidelijk geworden. Er wordt veel meer geld aan genezing besteed dan aan het voorkomen van ziekte. Ziektepreventie verdient zichzelf terug. We maken het daarom makkelijker om gezonder te leven. We zorgen voor een gezonde omgeving, door bijvoorbeeld meer sportieve plekken in de openbare ruimte in te richten en toegang tot gezonde voeding te verbeteren, onder andere via scholen. We zijn er ook eerder bij om kleine problemen klein te houden.

Eenzaamheid

Mensen wonen zo lang mogelijk thuis in hun eigen dorp. Tegelijkertijd zien we dat bij ouderen eenzaamheid en dementie vaker voorkomen. Het bestrijden van eenzaamheid zien we als onze maatschappelijke opgave: liever elke week iemand die langs gaat bij kwetsbare ouderen om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is, dan dat we alles vertalen in het maximum aantal uren huishoudelijke hulp.

Jongerenwerkers

Jongerenwerkers hebben een belangrijke signalerende rol, doordat zij laagdrempelig het gesprek aangaan met jongeren en jongeren bij bijvoorbeeld een potje voetbal hun verhaal kunnen doen. Deze manier van werken, vanuit een laagdrempelige vertrouwensrelatie, speelt een belangrijke rol in het voorkomen van zwaardere zorg voor jongeren.

Communicatie in plaats van bureaucratie

De gemeente moet zich opstellen als betrouwbare en kundige partner in samenwerking met zorgaanbieders. Dat betekent dat de gemeente op een andere manier (jeugd)zorg moet inkopen met minder administratieve lasten en bureaucratie. Onze gemeente moet minder denken vanuit wantrouwen en spreadsheets en accepteren dat sommige mensen niet exact in beleidscategorieën passen.

Continuïteit van zorg en een vertrouwd gezicht

Liefdevolle zorg zit in een goede relatie met zorg- en hulpverleners. Elke keer als deze relatie wordt verbroken door een aanbesteding, bemoeilijkt de gemeente zelf de liefdevolle zorg en hulp. Daarom werken we zoveel mogelijk met langdurige contracten. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de overgang van de gemeentelijk gefinancierde zorg naar de zorgverzekeringswet zonder onderbrekingen kan verlopen.

Zorgaanbieders moeten niet alleen zorgen voor hun cliënten, maar ook voor goede samenwerking met andere zorgaanbieders. Dat betekent dat continuïteit van zorg meer prioriteit krijgt in de afspraken met zorgaanbieders. Zo vormen zorgaanbieders een hecht en stabiel netwerk, waarbij geen enkele inwoner van Overbetuwe tussen wal en schip valt. Daarnaast verminderen we de marktwerking in de zorg en willen we af van wachtlijsten. Mensen die toch op een wachtlijst komen te staan, worden ondertussen begeleid zodat hun situatie niet verergert.

Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte, die voor de meesten van ons gelukkig een vanzelfsprekendheid is. Overbetuwe is een veilige gemeente. Wie naar de statistieken over woninginbraken, onveiligheid op straat, vandalisme en geweldsdelicten kijkt, ziet bijna overal een afname en kan niet anders dan concluderen dat het de goede kant op gaat. Toch wordt dat lang niet door iedereen zo ervaren.

Het veilig en leefbaar houden van Overbetuwe lukt alleen in samenwerking met onze inwoners, verenigingen en ondernemers in de dorpen. Daarom mogen ze de prioriteiten voor handhaving en politie in Overbetuwe voor een deel mee bepalen.

Onze plannen

De wijkagent terug in de dorpen

De wijkagent hoort een bekend gezicht in de dorpen te zijn en makkelijk bereikbaar voor inwoners. Op dit moment worden zij vaak ingezet voor andere taken, zoals noodhulp. Wij willen de wijkagent weer tijd geven om zijn eigenlijke werk te doen door weer te investeren in contacten in de dorpen. De PvdA investeert bovendien in onze sociale infrastructuur: elk dorp heeft naast een wijkagent ook een jongerenwerker.

Inwoners en ondernemers bepalen in overleg met gemeente, politie en wooncorporaties welke veiligheidsmaatregelen prioriteit hebben. Zo bepalen zij mede de inzet van politie en handhavingdiensten. Onze gemeente stelt een veiligheidsplan vast, waarin de aanpak wordt bepaald op basis van maatwerk. Van inbraakpreventie tot adequate straatverlichting.

Veiligheid meenemen in plannen voor herinrichtings- en bouwprojecten

In een overzichtelijk ingerichte en goed verlichte omgeving voelen mensen zich veiliger. We willen dat de gemeente standaard bij elke herinrichting van een straat en groter bouwproject een veiligheidsonderzoek doet. Daarbij wordt ook gekeken naar technische en bouwkundige maatregelen die het veiligheidsgevoel vergroten.

Betere samenwerking van zorgaanbieders en welzijnsinstellingen met politie

De politie is steeds meer tijd kwijt aan personen met zorgproblemen die eigenlijk door andere partijen opgevangen hadden moeten worden. Dat komt doordat instellingen vaak na kantooruren niet open of beschikbaar zijn. We willen voor Overbetuwe afspraken maken met de instellingen over zorg voor deze kwetsbare bewoners die ook overlast veroorzaken.

Perspectief voor jongeren

We willen jongeren perspectief bieden en meteen ingrijpen als iemand dreigt te ontsporen. Voorkomen is beter dan genezen. Daarom bezuinigen we niet op het jongerenwerk en willen we dat alle kwetsbare jongeren in beeld zijn bij onze professionele jongerenwerkers.

Bij het jongerenwerk hebben we in het bijzonder oog voor kinderen uit gezinnen, waar het oudste kind in de criminaliteit is beland. We zoeken ouders op en proberen samen met hen te voorkomen dat meer van hun kinderen op het verkeerde pad raken.

Gelijke kansen voor ieder kind

Goed onderwijs begint voor kinderen met een vaste, bevoegde leraar voor de klas. Goed onderwijs legt de nadruk op de ontwikkeling van talent. Goed onderwijs laat kinderen van verschillende achtergronden samen leren. Goed onderwijs neemt verschillen weg. Door het lerarentekort en door de toenemende ongelijkheid staat goed onderwijs in onze gemeente onder druk. Dat laten we niet gebeuren.

Met lef en liefde gaan we door met onze strijd voor beter onderwijs en gelijke mogelijkheden voor ieder kind. Door ongelijk te investeren, bereiken we de gelijkheid die noodzakelijk is. We investeren in onderwijs en in naschoolse programma's van bijvoorbeeld sport- en cultuurorganisaties, zodat deze toegankelijk en betaalbaar blijven voor alle kinderen. We stoppen onze strijd pas als alle kinderen gelijke mogelijkheden krijgen en hun schooladviezen zijn gebaseerd op waar ze naartoe groeien, in plaats van waar ze vandaan komen.

We vinden het onaanvaardbaar dat niet iedereen een eerlijke kans krijgt en doen er in onze gemeente alles aan om leerachterstanden en laaggeletterdheid tegen te gaan en de kansgelijkheid te bevorderen.

Samen met de scholen en de kinderopvang maken we een Lokale Educatieve Agenda, waarin we de problemen in onze gemeente in kaart brengen en met passende oplossingen komen om ongelijkheid tegen te gaan.

Natuurlijk zijn de scholen verantwoordelijk voor de inhoud van het lespakket, maar dat betekent niet dat we als gemeente aan de zijlijn toe gaan kijken en ons alleen met de huisvesting bemoeien. We helpen scholen om zich te ontwikkelen tot sociale ontmoetingsplaatsen, bieden kinderen met leerachterstanden extra steun, zorgen ervoor dat leraren in onze gemeente betaalbaar kunnen wonen, bevorderen de diversiteit en bestrijden de kansongelijkheid met gericht beleid. Voor ons is de school de plek waar je al je leeftijdsgenoten ontmoet, de plek waar je je veilig voelt en waar je een eerlijke start in het leven maakt.

Alle kinderen doen mee

Het is onacceptabel, dat één op de negen kinderen in Nederland in armoede leeft en opgroeit. Veel van deze kinderen groeien op in een eenoudergezin. Armoede is van grote invloed op de opvoeding en op hoe ouders het ouderschap ervaren. Kinderen die opgroeien in armoede hebben van meet af aan een slechtere start in het leven. Voor de PvdA is dat onaanvaardbaar en we vinden dat ieder kind mee moet kunnen doen en dat ieder kind een eerlijke kans verdient.

Onze plannen

Ieder kind een eerlijke start

Ieder kind verdient een eerlijke start. Toch maakt het ook in onze gemeente steeds meer uit waar je wieg staat, wie je ouders zijn en hoe breed hun portemonnee is. Voor de PvdA is dat onaanvaardbaar.

In ons beleid, maar ook in onze samenwerking met scholen, na- en buitenschoolse opvang en ouders doen we er alles aan om de kansgelijkheid te vergroten en leerachterstanden in te halen.

We investeren extra in onze voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en voorkomen dat peuters en kleuters uit kwetsbare gezinnen met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen.

Door naast onderwijs en kinderopvang ook vrijetijdsbesteding, ontspanning, sport en cultuur te bieden, krijgen alle kinderen de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen.

De school als ontmoetingsplaats

In onze gemeente is de school meer dan alleen een plek waar leerlingen onderwijs krijgen.

De school wordt ook buiten schooltijden een sociale ontmoetingsplaats. We brengen - als dat mogelijk is - de buitenschoolse opvang en de voor- en vroegschoolse educatie onder in het schoolgebouw.

Schoolpleinen zijn geschikt om te spelen en te ontdekken en nodigen uit tot bewegen. Daarom maken we schoolpleinen ook na schooltijd toegankelijk.

We leggen in samenwerking met scholen, het sociale werkbedrijf, de groenvoorziening en/of een sociale onderneming groenblauwe schoolpleinen aan, zodat kinderen al op vroege leeftijd in aanraking met de natuur komen.²

Wanneer openbare en bijzondere scholen afzonderlijk niet overeind kunnen blijven, zijn we voor een fusie tot een samenwerkingschool. We gaan voor samenwerking en staan niet met de ruggen tegen elkaar. In ons integraal huisvestingsplan is samenwerking een voorwaarde voor vernieuwing van de huisvesting. We zijn voor brede scholengemeenschappen. Op deze scholengemeenschappen wordt voor alle opleidingsniveaus lesgegeven en zitten alle niveaus in meerjarige brede brugklassen. Zo komen kinderen uit alle lagen van de bevolking met elkaar in aanraking, is de doorstroming naar hogere opleidingsniveaus voor kinderen, die met een leerachterstand zijn begonnen, beter, en komen kinderen uit kansarme gezinnen beter tot hun recht.

Overbetuwepas

Onze gemeente heeft een Overbetuwepas voor iedereen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Te besteden bij verenigingen en ondernemers van onze gemeente.

We nemen de belemmeringen weg voor kinderen, die in armoede opgroeien, om aan alle schoolactiviteiten mee te doen. Als daar een laptop en/of fiets voor nodig is, dan worden deze verstrekt.

Eindejaarsbon

In de maand december krijgen alle gezinnen met kinderen, waarvan de ouders gebruik maken van de schuldhulpverlening en/of een inkomen tot 130% van het sociaal minimum hebben, een eindejaarsbon van € 100 te besteden bij verenigingen/organisaties en ondernemers in Overbetuwe.

Sport en bewegen

Sport is passie en nog heel veel meer. Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving. Wie sport en lid is van de sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen en zien sport als een publieke voorziening waar iedereen aan mee moet kunnen doen.

Onze plannen

Sociale samenhang

Sporten is leuk, gezond, en vergroot de sociale samenhang. Daarom stimuleren we onze jeugd om lid te worden van een sportvereniging en bieden we ouders met een smalle portemonnee financiële ondersteuning, zodat alle kinderen kunnen meedoen.

Het lukt veel sportverenigingen vaak niet om voldoende vrijwilligers te vinden voor taken, zoals toezicht houden, het clubhuis bemannen en de velden onderhouden. Ondertussen zitten veel mensen ongewild thuis. Daarom komen er basisbanen op de sportvereniging.

Vitale sport

Goede sportvoorzieningen zijn noodzakelijk. We helpen de sportverenigingen bij het verduurzamen van hun accommodaties met leningen. Bij de aanleg of renovatie van sportaccommodaties en velden kiezen we voor materialen met een lage milieubelasting. En in de inrichting en ontwikkeling van de buitenruimte houden we nadrukkelijker rekening met bewegen.

We investeren ook in voorzieningen voor individuele sport en recreatie. Denk daarbij aan wandel-, hardloop- en mountainbikeroutes in de open lucht, maar ook buitenfitness of yoga in de parken.

² Zie www.groenblauweschoolpleinen.nl/.

Kunst en cultuur

Kunst geeft ons leven betekenis. Deze tijd vraagt om zingeving, om nieuwe verbeelding, om reflectie, maar ook om vermaak. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en over onze dromen.

Zonder de bibliotheek, de muziekschool, muziekverenigingen, zangkoren, het theater en cultuureducatie is het lastig om die dromen te verwezenlijken. Cultuur draagt in al zijn verschijningsvormen bij aan de leefbaarheid in de dorpen.

Voor de PvdA is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen.

Onze plannen

Toegankelijk voor iedereen

Het is belangrijk dat iedereen die dat wil, kan deelnemen aan kunst en cultuur. We zien dat ons culturaanbod nog niet optimaal toegankelijk is voor mensen met een beperking. Dat is in strijd met de Code Diversiteit & Inclusie. Ook voelen veel groepen uit onze maatschappij zich nog onvoldoende vertegenwoordigd in het huidige culturaanbod. Dat moet anders.

De PvdA wil bij het verlenen van subsidie volle aandacht voor de naleving van deze code.

Lokale media

De PvdA hecht zeer aan lokale journalistiek van goede kwaliteit. Die wakkert discussies aan, informeert bewoners en controleert het bestuur van de gemeente. Juist in deze tijd waarin de gemeente er steeds meer taken bij krijgt, is het belangrijk dat de lokale media voldoende tegenwicht kunnen bieden en het politieke debat onafhankelijk vertalen naar de inwoners van Overbetuwe. Dat gaat niet alleen om onze lokale tv en radiozender, maar ook om het gemeentenieuws op papier.

De PvdA wil dat de democratische en maatschappelijke functies van onze lokale media gegarandeerd worden en wil daarvoor voldoende geld vrijmaken.

Overbetuws Kunstenplan

De positie van individuele kunstenaars is de afgelopen jaren verslechterd, mede door de coronacrisis. De PvdA vindt dat kunstenaars een plek verdienen in onze gemeente. Zij zijn belangrijk voor Overbetuwe en verdienen een fatsoenlijke beloning. Daarom wil de PvdA extra investeren in een Overbetuws Kunstenplan.

Cultuureducatie voor ieder kind

Kunst- en cultuureducatie is van het grootste belang voor de ontwikkeling van Overbetuwse kinderen. Het verbreedt hun blik, stimuleert zelfexpressie en bevordert taalvaardigheid. De PvdA wil het ambitieniveau, daar waar mogelijk, verhogen. Ieder kind zou in staat moeten worden gesteld zijn of haar talent echt te ontwikkelen. Door een meer verdiepend aanbod van cultuureducatie te bieden, waarbij leerlingen kennismaken met verschillende disciplines en vaardigheden, zal cultuur breder toegankelijk worden. Waar je ook woont in Overbetuwe, je hebt als kind recht op cultuuronderwijs van de hoogste kwaliteit.

Het open houden van de bibliotheek is van groot belang.

Bibliotheken zijn laagdrempelige ontmoetings- en leerplaatsen. Dat betekent dat er in bibliotheken een bijdrage geleverd wordt aan de bestrijding van analfabetisme en laaggeletterdheid, er allerlei vormen van informatie te vinden zijn en er permanent open wifi-verbindingen zijn.

De PvdA wil blijvend investeren in goede bibliotheekvoorzieningen.

Economie

Juist tijdens een crisis besef je wat er echt toe doet. We ondervinden wie onmisbaar werk doet, denken na over de toekomst en ervaren dat we samen sterker staan. Want als iets duidelijk is geworden in de coronacrisis, is het wel het belang van de publieke zaak. Geen veerkrachtige samenleving zonder sterke overheid. Juist lokaal.

Samenwerken is daarvoor essentieel. Alleen door samen te werken met ondernemers, onderwijsinstellingen, het UWV en de sociale partners kunnen we voorkomen, dat mensen te lang langs de kant staan en dat mensen die al langer in de bijstand zitten blijvend en nog verder uit beeld raken. Door de samenwerking met lokale ondernemers te zoeken, blijven we als gemeente aantrekkelijk voor onze eigen bewoners en bezoekers.

Onze plannen

Beloon organisaties die een goed loon betalen en geef zelf het goede voorbeeld

De PvdA zet zich in voor loon waarvan werknemers goed rond kunnen komen. Dit doen we samen met werkgevers en vakbonden. De gemeente geeft bedrijven die fatsoenlijk loon betalen voorrang en zet ze in de schijnwerpers. De gemeente geeft zelf uiteraard ook het goede voorbeeld en betaalt medewerkers minimaal 120% van het minimumloon. Jongeren ouder dan 18 jaar krijgen ten minste het wettelijk minimumloon betaald en niet het lagere jeugdloon.

Focus op vaste contracten

Het terugdringen van tijdelijke banen is een uitgangspunt van de PvdA. Tijdelijke banen en vooral schijnzelfstandigheid moeten een uitzondering worden. De PvdA denkt dat de meeste mensen die werken het best zijn geholpen met vaste contracten. We erkennen natuurlijk ook dat sommige werkenden bewust zzp'er worden. We vinden het belangrijk om hen te steunen in die keuze, maar willen ook in de gaten houden of hun bestaanszekerheid hierdoor niet wordt aangetast. Ook hier geeft de gemeente het goede voorbeeld: zzp'ers worden alleen ingezet voor echt tijdelijke klussen. De PvdA spreekt zich uit voor een zo klein mogelijke flexibele schil.

Steun voor de zwaarst getroffen sectoren

De coronamaatregelen van de centrale overheid hebben enorme gevolgen voor onze ondernemers. Tot de zwaarst getroffen sectoren behoren de horeca, cultuur, sport en retail. Maar ook veel andere ondernemers en zelfstandigen zitten nog steeds in een moeilijke positie. De financiële mogelijkheden van de overheid zijn niet oneindig, dus het is onvermijdelijk dat steunregelingen worden afgebouwd. De PvdA wil echter dat de Overbetuwse steunmaatregelen voor ondernemers in ieder geval de komende twee jaar zoveel mogelijk blijven gehandhaafd.

Basisbanen

We investeren in basisbanen. Dit moet enerzijds de binding in de dorpen versterken, anderzijds moet het bewoners zonder baan de kans geven zich te ontwikkelen. Zo krijgen zij uitzicht op een reguliere baan.

Gelijk loon voor gelijk werk

Binnen de gemeente zorgen we dat iedereen gelijk loon voor gelijk werk krijgt. Het gaat dan zowel om werknemers als om opdrachtnemers van de gemeente. De gemeente Overbetuwe voert een ruimer partnerschapsverlof in voor de partners van net bevallen medewerkers.

Een open en eerlijke gemeente

Een goede lokale overheid is open en transparant, streeft naar meer persoonlijk contact en minder formulieren en kijkt naar mensen in plaats van naar algoritmes. Bovenal is het een plek waar de inwoners ervan op aan kunnen dat zij met respect, in gelijkwaardigheid en gelijkheid worden behandeld. De PvdA ziet de gemeente niet als een marktpartij met een eigen belang, maar als een sterke objectieve partij die het grote belang van de samenleving en alle inwoners in de gaten houdt.

Transparante beslissingen

Het vertrouwen van de inwoner in de overheid – en het vertrouwen van de overheid in de inwoner – is belangrijk. De overheid moet eerlijk en open haar werk doen en dus ook goed controleerbaar zijn. Beleid wordt gemaakt voor de dorpen, zowel voor inwoners als bedrijven. De afwegingen van alle besluiten moeten dan ook inzichtelijk zijn. De Toeslagenaffaire heeft laten zien dat er nog altijd zaken in de doofpot worden gestopt: daar vechten we hard tegen.

Wij vinden het belangrijk dat inwoners die door onjuist overheidshandelen in de problemen komen, meer bescherming en mogelijkheden krijgen om hun recht te halen.

Participatie van inwoners en nieuwe democratie

Inwoners van Overbetuwe moeten invloed hebben op het gemeentebestuur. Daarbij wil de PvdA Overbetuwe extra aandacht geven aan de stem van mensen die de politieke wegen minder goed kennen. Participatie gaat niet alleen over tijdig geïnformeerd worden, maar ook over invloed hebben. Te vaak hebben inwoners het gevoel dat er over hun hoofden wordt beslist. We starten geen participatie-trajecten voor de Bühne, maar zorgen dat inwoners echt kunnen meebeslissen.

Onze plannen

Versterking democratisch gehalte bestuurlijk stelsel 2022-2026

De PvdA Overbetuwe heeft als uitgangspunt dat de volksvertegenwoordiging het ultieme democratische mandaat heeft. Onze gekozen volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad vormen de belangrijkste tegenmacht in onze gemeentedemocratie. En die tegenmacht is nodig. Binnen het bestuurlijk stelsel dat voor de periode 2022-2026 wordt gekozen, zullen wij om die reden streven naar afspraken die het democratische gehalte van de besluitvorming zoveel mogelijk versterken. Met bijbehorende zeggenschap, taken, bevoegdheden en middelen.

De dorpen aan zet

De PvdA wil dat inwoners nieuwe mogelijkheden krijgen om invloed uit te oefenen op hun dorp met dorpsbudgetten. Dit willen we de komende jaren realiseren, met bijzondere aandacht voor inwoners van onze dorpen die nu moeilijk worden bereikt. Wij vinden dat bij gemeentelijke projecten een duidelijk participatieplan hoort, waarbij van tevoren duidelijk moet zijn welke invloed onze inwoners hebben.

Actieve openbaarheid

De gemeente volgt de nationale overheid in actieve openbaarheid. Het college van burgemeester en wethouders zal daarom proactief aan de gemeenteraad en de inwoners laten zien wat de overwegingen zijn geweest in de totstandkoming van beleid. De lijn in documenten openbaren moet zijn: 'openbaar, tenzij'. Door de lijn in documenten openbaren te veranderen in 'openbaar, tenzij', zullen er ook minder Wob-verzoeken komen.

Inwonersraad

De luidste stem hoeft niet de meeste invloed te hebben. Voor de PvdA is altijd het algemeen belang leidend. We zorgen ervoor dat alle inwoners van Overbetuwe, niet alleen die met de grootste mond, worden gehoord en zijn ons ervan bewust dat niet iedere groep zich even actief in inwonersinitiatieven roert.

Om die reden gaan we experimenteren met een model waar inwoners van Overbetuwe meer inspraak hebben in het duurzaamheidsbeleid. De PvdA wil een inwonersraad instellen voor klimaatmaatregelen. Dat vinden wij een onderwerp waarvoor een inwonersraad heel geschikt kan zijn en waarmee Overbetuwanen en de gemeente ervaring kunnen opdoen. Leden moeten volgens ons worden gekozen via een loting, met oog voor diverse achtergronden en representatie uit alle dorpen. Naast inwoners kan ook het mkb hierin participeren. De inwonersraad wordt goed geïnformeerd en leden van de inwonersraad krijgen een onkostenvergoeding.

Versterken van de gemeenteraad

Onze plannen

De PvdA wil dat Overbetuwanen de mogelijkheid krijgen om een onderwerp op de raadsagenda te zetten. Hiervoor moeten ze 100 handtekeningen van Overbetuwanen (van 16 jaar of ouder) verzamelen.

Onze lokale democratie wint aan kracht als de gemeenteraad ook in staat is haar controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende taak goed uit te oefenen. Daarom houden we oog voor de positie van de griffie en zorgen we voor een goede lokale rekenkamer.

We zien dat gemeenteraadsleden de combinatie van het politieke ambt, werk en hun privéleven lastig kunnen bolwerken. Hiervoor is voldoende fractieondersteuning wenselijk, zodat onze volksvertegenwoordigers hun controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende taak op een goede manier kunnen uitoefenen.

Veel belangrijke politieke beslissingen worden op regionaal niveau in gemeenschappelijke regelingen genomen. Als gemeenteraad hebben we daar te weinig zicht op en kunnen we onze controlerende en kaderstellende taak onvoldoende/niet uitvoeren. Om de grip te vergroten maken we jaarlijks afspraken over wat de gemeenschappelijke regelingen moeten bereiken. En stellen we uit de gemeenteraad rapporteurs aan die op de voet volgen wat er regionaal gebeurt en de raad in staat stellen op tijd voldoende invloed uit te oefenen op de te realiseren doelen.

Een beetje integriteit bestaat niet. We zijn daarom open over onze nevenfuncties en onthouden ons van stemming als (de schijn van) belangenverstrengeling op de loer ligt.

Overbetuwe als werk- en opdrachtgever

Onze gemeente is een van de grotere werkgevers in de arbeidsmarktregio. We vinden dat we een rolmodel horen te zijn voor andere werkgevers. Dat betekent dat de gemeente haar aandeel levert in het in dienst hebben van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en streeft naar inclusiviteit en veiligheid in de ambtelijke organisatie. Verder wil de PvdA dat de gemeente geen diensten meer uitbesteedt aan de markt die ook met eigen personeel of via inbesteding kunnen worden gedaan.

Bovendien stoppen we de *race to the bottom* in de aanbestedingen en zien we als opdrachtgever toe op sociale aanbestedingen. Aanbestedingen alleen op prijs doen we in onze gemeente niet meer en bij elke aanbesteding zijn bestaanszekerheid, fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden en duurzaamheidseisen als uitgangspunt opgenomen. Ook hier doen we het socialer!

Financiële verantwoording

Dit verkiezingsprogramma staat vol met plannen en ideeën voor Overbetuwe. U leest er in wat onze prioriteiten zijn om onze gemeente mooier en socialer te maken en onze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen, de ruimte te geven voor hun talenten en onderlinge verbondenheid te bevorderen. Al die plannen kosten natuurlijk geld. De PvdA staat traditiegetrouw voor een degelijke financiële huishouding. De boekhouding moet wel op orde zijn. Om die reden hebben we tijdens begrotingsbehandelingen in de gemeenteraad ervoor gepleit om de spaarpot van de gemeente, de Algemene reserve, voldoende te vullen. Want daarmee kunnen we investeringen doen en tegenvallers opvangen zonder dat de OZB of de kosten van een zwemkaartje buitensporig moeten worden verhoogd.

Met de huidige rentestand en financieringsmogelijkheden, zien we veel ruimte om te investeren. Bij afwegingen die we maken, zal steeds als duidelijk uitgangspunt blijven gelden: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Dat betekent dat we er altijd voor zorgen dat diegenen die ons het hardst nodig hebben, op ons kunnen rekenen en zullen worden ontzien in lastenverzwaringen.

Zo bouwen we samen aan een socialer Overbetuwe!

DE DORPEN

De gemeente Overbetuwe kent veel dorpen, met eigen kenmerken en ontwikkelingen.

De PvdA Overbetuwe wil voor elk dorp een budget van 10.000 euro beschikbaar stellen voor goed onderbouwde plannen die de leefbaarheid van het dorp versterken en de sociale samenhang van het dorp versterken.

DRIEL

- Ontwikkeling Vire Hof aan de Patrijsstraat.
- Herontwikkeling van het Centrum.
- Ontwikkeling Driel-Oost met nieuwbouw basisschool De Meeuwenberg.
- Onderdoorgang Cora Baltussenallee.

ELST

- Ontwikkeling van Elst Centraal met gemengde functies wonen, zorg, sport en werk.
- Woningen voor ouderen en jongeren op het Land van Tap met ondergronds parkeren.
- Herontwikkeling terreinen Overbetuwe College.
- Herbouw sportvoorziening De Kruisakkers.

HEMMEN

- Behoud van dorpshuisfunctie.
- Hemmen wordt een beschermd dorpsgezicht met beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande gebouwen.

HERVELD-ANDELST

- Realisatie van multifunctionele accommodatie met ontmoetingsruimte.

HETEREN

- Doorontwikkeling van Heteren-Centrum (plein met winkels/woningen).
- Realisatie van een activiteitenveld naast de Bongerd.
- Verbonden fietsroutes aan de Achterstaat en de Polderstraat.
- Opstellen van een gebiedsvisie aan de zuid/westrand.
- Verplaatsing tennisvereniging naar Vitaal Sportpark bij SDOO.

HOMOET

- Goede bereikbaarheid.

OOSTERHOUT

- Veilige fiets- en autoverbindingen rond Knoop 38.
- Hart van Oosterhout, het vergroten van de sociale samenhang in het dorp.
- Realisatie van woningen voor jong en oud (eventueel geclusterde woonvorm).

RANDWIJK

- Behoud van natuur en weidsheid van de uiterwaarden.
- Ondersteuning multifunctionele accommodatie.
- Realisering van ommetjes rond het dorp.

SLIJK-EWIJK

- Behoud van streekeigen buiten wonen met aandacht voor seniorenwoningen.
- Een goede inpassing van landschapspark De Danenberg.

VALBURG

- Een goede landschappelijke inpassing van Railterminal Gelderland (PvdA Overbetuwe is tegen de aanleg van deze railterminal).
- Ondersteuning dorpshuis (multifunctionele accommodatie).

ZETTEN

- Bouw van woningen in Zetten-Zuid.
- Herontwikkeling De Wanmolen.
- Een goed bereikbaar (winkel)centrum.
- Goede fiets- en veerverbindingen naar werk en school, ook naar Wageningen.

ONZE KANDIDATEN

1. ELBERT ELBERS
2. DENISE VAN DEN BERG
3. JOCHEM SCHOEMAKER
4. LIA STEVENS
5. GABRIÈLE PENNING DE VRIES
6. CÉCILE DE BOER
7. FRANS BRUKX
8. TON VAN DEN BERG
9. HENNY HOF
10. PAUL CROWE
11. MARION SAEDT
12. HENK DRIES
13. SVEN BERENDSEN
14. GERDA DE BOER